

GESTALTNING · LOKALKLIMAT · LJUSFÖRHÅLLANDEN · GATUBYGGNAD · VÅNINGSENTAL · MILJÖBEDÖMNING · EXPLOATERINGSAVTAL · PARKERINGSBEHOV · STÖRNINGSSKYDD · MILJÖKVALITETSNORMER · BARNKONVENTIONEN · BULLERUTREDNING · KULTURMILJÖ · BRANDVATTEN · INLÖSEN · GEOTEKNIK · BIOTOPSKYDD · MARKMILJÖUNDERSÖKNING · ELFÖRSÖRJNING · FÖRGÅRDSMARK · HANDELSUTREDNING · TRAFIKUTREDNING · VA-FÖRSÖRJNING · ARTSKYDD · RIKSINTRESSEN · GEMENSAMHETSANLÄGGNINGAR · FORNLÄMNINGAR · MARKÖVERFÖRNINGAR · DAGVATTEN · PARKER · STRANDSKYDD · AVFALLSHANTERING · FJÄRRVÄRME · CYKELSTRÅK · LANDSKAPSBILD · RISKHANTERING · MOBILITETSHUS · FÖRSKOLA · VIBRATIONSENTREDNING · LUFTKVALITET PM10 · BIOLOGISK MÅNGFALD · GRÖNYTEFAKTOR · NATURVÄRDESINVENTERING · STADS- BILD · MARKRESERVAT · HUVUDMANNASKAP · MARKINTRÅNG · ÖVERSVÄMNINGSRISK · SOLSTUDIE · INFILTRATION · TILLGÄNGLIGHET · EXPLOATERINGSGRAD · MARKHÖJDER · KLIMATBELASTNING · ENERGIFÖRSÖRJNING · SKYDDSRUM · ETAPPINDELNING · LEDNINGS- SAMORDNING · GENOMFÖRANDETID · STÖRNINGSSKYDD · RAS OCH SKRED · VERKSAM- HETSULLER · SULFIDBERG · SOCIAL KONSEKVENSPANALYS · EKOLOGISKA SAMBAND · DRIFT- OCH UNDERHÅLL · MARKAVVATTNINGSFÖRETAG · DIKESFÖRETAG · VATTEN- VERKSAMHET · MASSBALANS OCH VÄGOMRÅDEN · MILJÖKONSEKVENSBEDÖMNING · HYDROLOGI · NATURRESERVAT · TRYCKBANK · MILJÖFÖRORENINGAR · SANERING · MILJÖ- BARRIÄR · STÖDMUR · PÅLNING · SKYDDSZONER TILL TUNNLAR · ANMÄLNINGSPLIKTIGA ÅTGÄRDER · FÅGELINVENTERING · FLADDERMUSINVENTERING · DAGSLJUS · SOLSTUDIE · ANTIKVARISKT UTLÅTANDE · EROSION · KOMMERSIELL SERVICE · FARLIGT GODS · OLYCKSRISK · HUSHÅLLNING · SAMHÄLLSSERVICE · OMGIVNINGSPÅVERKAN · SOLSTUDIE · PARKER

JUNI 2024

Ny utbildning för ledning av komplex samhällsbyggnad

Rapport Bygg i tid, Reform nr 12

Initiativet
Bygg i tid

Förord

Sverige behöver fler bostäder. Det är avgörande för hela landets tillväxt, arbetsmarknad och ekonomiska utveckling. Initiativet Bygg i tid har sedan starten 2022 uppmärksammat de långa – och växande – ledtiderna för plan- och tillståndsprocesserna i bostadsbyggandet.

I en rapport om samhällsekonomiska konsekvenser, framtagen av Evidens, visade vi hur kortade ledtider är en avgörande faktor för att få fram fler bostäder till en kostnad som gör att människor med normalinkomster har råd att bo i tillväxtregioner.

Mot denna bakgrund har Bygg i tid presenterat en "Reformagenda: 16 förslag för kortare ledtider i plan- och byggprocesser". Här föreslås ett antal åtgärder på såväl lagstiftningsområdet, som i fråga om tillämpning och kompetensförstärkning. Förekomsten av allt längre ledtider bekräftas i Nationellt Ledtidsindex 2023, vilket understryker behovet av att effektivisera och utveckla plan- och tillståndsprocesserna.

Under ledning av Bygg i tid har ett flertal arbetsmöten hållits med referens- och expertgrupper i syfte att identifiera orsaker till de växande ledtiderna. Referens- och expertgrupperna har bestått av representanter från statliga verk och myndigheter, kommuner, konsulter och byggaktörer. Det har framkommit att en väsentlig orsak till ledtiderna är brister i att organisera och driva planeringen av komplexa samhällsbyggnadsprojekt på ett effektivt sätt. Utmaningen ligger i att hantera planeringens inbyggda intressekonflikter samt de många och ofta motstridiga samhällskraven som ska tillgodoses.

För att driva processerna effektivt krävs ledarskap och beslutsförmåga, vilket förutsätter gedigen och bred sakkunskap, förmåga att hantera mål- och intressekonflikter, att planera planarbetets upplägg och innehåll samt att skapa konstruktiva samarbeten. Kurser i ämnet "projektledning" täcker inte den unika kompetens som krävs för att driva plan- och tillståndsprocesser för komplexa samhällsbyggnadsprojekt.

Under vårt rapportarbete har tydligt framgått att det finns ett stort behov av en avancerad påbyggnadsutbildning. Bygg i tid föreslår därför, i enlighet med vårt tidigare reformförslag nr 12, att det snarast inrättas en ny utbildning – projektledare samhällsbyggnad.

INITIATIVET BYGG I TID

Nancy Mattsson, *Styrelseordförande Bygg i tid och projektutvecklingschef JM*

Eva Torberger, *vice VD, Skanska*

Ulrika Nyström, *Affärsområdeschef, Riksbyggen*

Åsa Fredin, *Affärsområdeschef, K-Fastigheter*

Fredrik Hjortzén, *Affärsutvecklare, Besqab*

Eidar Lindgren, *Huvudsekreterare, Bygg i tid*

Innehållsförteckning

BEHOV OCH NYTTA

- Samhällsbyggnadsprocesser tar för lång tid
– ledningsförmåga och kompetens måste stärkas 4

ETT KOMPLEXT UPPDRAG

- Ämnets komplexitet kräver spetskompetens i att planera och driva planprocesser 6
- Planeringens breda innehåll förutsätter avancerad ledning 7
- Planera planeringen 8
- Samspelet mellan samhällsbyggandets aktörer 9

FÖRSLAGET

- Avancerade processer kräver utbildning av avancerade ledare 10
- Utbildningens upplägg och genomförande 10
- Utbildningens innehåll 12
- Nyttor med utbildningen 13

REFERENSMATERIAL 14

INITIATIVET BYGG I TID

Initiativet Bygg i tid består av JM, Besqab (då Aros Bostad), K-Fastigheter, Riksbyggen och Skanska – en plattform för konstruktiv dialog och tankesmedja för att åstadkomma nödvändig utveckling av samhällsbyggnadsprocessen.

Rapportarbetet har letts av Initiativet Bygg i tids sekretariat bestående av Nancy Mattsson, Eidar Lindgren och Hansi Karppinen. Till stöd i rapportarbetet har funnits en bredd sammansatt och erfaren referensgrupp samt en expertgrupp som sammantaget bestått av representanter från kommuner, länsstyrelserna, Boverket, kommunala lantmäterimyndigheter, branschorganisationerna Sveriges Kommuner och Regioner, Byggföretagen samt konsulterna Urban Minds, WSP, Vesterlins och Arne Fredlund.

BESQAB

SKANSKA

Samhällsbyggnadsprocesser tar för lång tid – ledningsförmåga och kompetens måste stärkas

Bygg i tid menar att det krävs en avancerad utbildning i processledning av komplexa samhällsbyggnadsprojekt. Något som i dag, anmärkningsvärt nog, saknas i Sverige. Genom inrättande av en sådan ny och specifik utbildning – ”projektledning samhällsbyggnad” – skulle en betydande del av dagens brister vad gäller hanteringen av plan- och tillståndsprocesserna kunna åtgärdas.

Utbildningen ska ge orientering och bredd i samhällsbyggandets ABC, där fokus ska ligga på fördjupad kunskap om den juridik, ekonomi och teknik som rör just samhällsbyggnadsprocesserna. Den ska också bidra till ökad förståelse för vad som är avgörande för projektets genomförbarhet. Till detta ska läggas ökad kunskap om hur det praktiska arbetet med plan- och tillståndsprocesser kan organiseras för att kunna drivas snabbare och mer effektivt. Utbildningen kombinerar teori med praktik, vilket är väsentligt för en djupare systemförståelse och insikter kring den egna rollen, övriga aktörers roller, ansvar och incitament.

I föreslagen utbildning är det av stor vikt att sammansättningen av studenter återspeglar beroenden och nödvändiga samarbeten mellan samhällsbyggandets parter. Varje årskull bör därför bestå av deltagare från kommuner, statliga aktörer och byggaktörer.

Utbildningens innehåll och upplägg har tagit utgångspunkt i de synpunkter och rekommendationer som framkommit via referens- och expertgrupperna. Behovet av utbildning inriktad på arbete med planprocesser har också tidigare uppmärksammats i många sammanhang, bland annat Planprocessutredningens betänkande SOU 2015:109.

Värdet av den föreslagna utbildningen – ”Projektledare samhällsbyggnad” – skulle vara;

- Mer kompetenta projektledare inom komplext samhällsbyggande
- Bättre förståelse mellan samhällsbyggandets parter
- Bidrar till effektivare beslutsprocesser och kortare ledtider
- Bättre förutsättningar för tillväxt och utveckling

”

Bygg i tid menar att det krävs en avancerad utbildning i processledning av komplexa samhällsbyggnadsprojekt.

Något som i dag, anmärkningsvärt nog, saknas i Sverige.

”

Ämnets komplexitet kräver spetskompetens i att planera och driva planprocesser

Samhällsbyggnadsprocessen innehåller många målkonflikter, vilket kräver god samverkan för att finna genomförbara lösningar. En förutsättning för samverkan är att aktörerna – förutom kunskaper i sina respektive professioner – har en strukturell helhetsförståelse. Detta saknas ofta i dag, vilket leder till långdragna processer, högre kostnader och sämre resultat.

Samhällsbyggnadsprojekt har dessutom en hög komplexitet, dels i sakfrågor, dels i det rättsliga ramverket. Processens aktörer måste därför ha breda ämneskunskaper och kunna samarbeta effektivt kring det praktiska planarbetet.

Den som är satt att leda sådana projekt måste även ha förmåga att på rätt sätt driva processerna framåt. Bland annat i Produktivitetskommissionens delbetänkande, Goda möjligheter till ökat välbefinnande, SOU 2024:29, bekräftas att processerna dessvärre präglas av ineffektivitet.

En bidragande orsak till dagens situation är att projekten alltför ofta hanteras av handläggare med bristande erfarenhet och för uppgiften inte tillräcklig kompetens.

Enkelt uttryckt; att vara planhandläggare för komplexa stadsbyggnadsprojekt är så mycket mer än att kunna hantera plan- och bygglagens processregler och ha kunskaper inom sin egen profession/utbildning.

” En förutsättning för samverkan är att aktörerna – förutom kunskaper i sina respektive professioner – har en strukturell helhetsförståelse. ”

Planeringens breda innehåll förutsätter avancerad ledning

Planhandläggare har ofta bakgrund som arkitekter, samhällsplanerare, landskapsarkitekter eller liknande utbildningar. De har djup kunskap inom sina respektive akademiska områden, men saknar ofta den övergripande systemförståelse som krävs för att på ett effektivt sätt samordna processens aktörer. De ges centrala roller och deras agerande har stor betydelse för resultatet i vid mening (tidsåtgång, utfall i sak). Samtidigt är de i alltför många fall dåligt förberedda på vad arbete med detaljplanering och plangenomförande i praktiken innebär. Det blir en lång inkörssträcka innan de "lärt sig jobbet på jobbet" – utan att detta garanterar ett effektivt arbetssätt.

En planhandläggare behöver således breda kunskaper om planeringens sakinnehåll och kunna uppmärksamma avgörande samband mellan en viss sakfråga och dess konkreta påverkan på planeringens innehåll, framdrift och resultat. Planarbetets upplägg ska dessutom ske inom ramen för plan- och bygglagens processregler och med en rättssäker hantering av enskilda intressen.

Inledningsvis måste planeringen behandla behovet av byggandet liksom marknadens förutsättningar att genomföra detsamma. Visionen behöver kopplas till byggekonomi, marknadsdjup, konjunkturläge, etappvis utbyggnad, markersättningsfrågor och äganderättsliga förhållanden.

” Visionen behöver kopplas till byggekonomi, marknadsdjup, konjunkturläge, etappvis utbyggnad, markersättningsfrågor och äganderättsliga förhållanden. ”

Redan tidigt behöver dessutom de frågor som rör kostnader och utförande av infrastruktur behandlas, exempelvis medfinansiering, ersättning av gatukostnader, reglering via avtal. Resultatet av dessa överväganden har en direkt påverkan på planeringens innehåll och möjlig utbyggnad.

I planeringen ska hanteras stads- och boendekvaliteter och gestaltning, liksom förutsättningar såsom lämplig markanvändning, riksintressen, strandskydd, geoteknik, markmiljö, översvämningsrisk, trafik, VA-försörjning, buller, riskhantering, artskydd, biotopskydd, kulturmiljö, barnkonvention, omsorgs- och utbildningsbehov – med mera.

Det handlar dessutom ofta om parallella prövningar enligt flera lagstiftningar (plan- och bygglagen, miljöbalken, fastighetsbildningslagen, anläggningslagen, lagen om allmänna vattentjänster med mera), där resultatet i respektive prövning har en direkt påverkan på projektets innehåll och genomförande. Exempelvis; att i rätt tid ta ställning till hur prövningen av en vattenverksamhet eller marksanering fogas in och ger konsekvenser för planprocessen och projektets utformning.

Komplexiteten speglas i den stora mängd utredningar som tas fram under en planprocess och som i de allra flesta fall också upphandlas enligt lagen om offentlig upphandling. Till allt detta ska läggas att en planhandläggare måste ha goda kunskaper inom ämnesområdena kommunal organisation, kommunalrätt, förvaltningsrätt och politiskt styrda processer.

Planera planeringen

Planering och myndighetsavvägningar i stadsbyggandet handlar, som nämnts, om allt från stadskvalitet, geoteknik, översvämningsrisk, artskydd till ekonomiska förutsättningar för genomförandet. Komplexa samhällsbyggnadsprojekt (till exempel nya bostadsområden) kräver ofta 20–30 utredningar inom olika sakområden – vilka behöver utföras vid rätt tidpunkt och med rätt inriktning. Med åren har kraven på vad planeringen ska lösa dessutom ökat genom mer långtgående nationella mål och skärpningar i lagstiftningen, liksom utökade ambitioner och krav från EU. Enbart hanteringen av utredningsbehoven kräver spetskompetens för att bedöma relevant omfattning och innehåll hos konsultutredningar.

Varje planeringsuppdrag förutsätter flertal politiska beslut om projektets innehåll, omfattning och konsekvenser samt beslut om avsedd tidplan och budget för processen. Uppdraget genomförs inom ramen för en demokratiskt styrd process. Grundläggande för att "planera planeringen" är att säkerställa att politiska prioriteringar uppnås. I detta ligger att kontinuerligt stämma av att projektets innehåll och förutsättningar ligger i linje med gällande politisk inriktning.

Att "planera planeringen" innebär att i tid uppmärksamma ställningstaganden för fortsatt planarbete, hantera sakfrågor i en logisk och rationell ordning, organisera och genomföra effektiva möten mellan handläggare, byggherrar, konsulter samt andra myndigheter.

En god planering av planeringen kan till exempel vara att inte börja med husets gestaltning och bebyggelsens disposition innan de projektpåverkande frågorna om vattennivåer, höjdsättning och markförhållanden utretts och bestämts. Ett annat exempel kan vara att bevaka att frågan om dispens från ett biotopskydd har prövats innan detaljplanen antas. Dessa enstaka, men vanligt förekommande situationer, illustrerar vikten av "projektledare samhällsbyggnad" med både bred kompetens och processförståelse.

” För att möta alla projektspecifika utmaningar, komplexa projektsamband, handlingsberoenden samt skapa förutsättningar för effektiva samarbeten, krävs avancerad ledning, utöver ”checklistor”. ”

Visserligen ska rutiner och mallar inom organisationen finnas till stöd för arbetet, men de kan aldrig göras tillräckliga. För att möta alla projektspecifika utmaningar, komplexa projektsamband, handlingsberoenden samt skapa förutsättningar för effektiva samarbeten, krävs avancerad ledning, utöver ”checklistor”.

Samspelet mellan samhällsbyggandets aktörer

Ett samhällsbyggnadsprojekt involverar ett stort antal parter, såväl inom som utom kommunen. Planeringen hanterar intressekonflikter, kravställande från länsstyrelse och bedömningar i konsultutredningar. Planmyndighetens roll i detta är att väga av intressekonflikter, avgöra rimlig nivå för utredningsbehov, göra tydliga ställningstaganden i frågor om bland annat riskhantering samt skapa förutsättningar för en god och genomförbar helhet.

Samordningsproblemen som präglar planering och samhällsbyggande är inget unikt för Sverige, vilket belyses i bland annat Planprocessutredningens betänkande SOU 2015:109. Här beskrivs grundläggande framgångsfaktorer för effektivare processer. Dessa slutsatser stärks också av de djupintervjuer och undersökningar som genomförts inom ramen för Nationellt ledtidsindex 2023. I sammanfattning handlar det om:

- Breda överenskommelser, mellan politiska partier och mellan politiker och tjänstemän
- Likabehandling av berörda aktörer
- Transparens och klarhet
- Långsiktighet
- Flexibilitet och anpassning, till olika situationer och ändrade förutsättningar
- Samordning mellan stat, regioner och kommuner
- Kommunerna i ”försätet”, med en samordning av politik och administration samt administrativa avdelningar inbördes. ”För byggherrar är det viktigt att information och beslut samlas på ett ställe”

Detta kräver planhandläggare med djup systemförståelse och insikt kring den egna rollen, övriga aktörers roller, ansvar och incitament samt förmåga att leda processen på ett konstruktivt och framåtsyftande sätt. Förmåga att fatta beslut i svåra situationer är avgörande för att få tillräcklig framdrift i komplexa processer.

Avancerade processer kräver utbildning av avancerade ledare

Behovet av fler utbildningar som är inriktade på arbete med planprocesser har tidigare uppmärksammats från flera håll, bland annat i ovan nämnda SOU 2015:109. De negativa effekterna av brist på lämpliga utbildningar har bekräftats under arbetet med i Bygg i tids reformagenda och tidigare underliggande rapport från Evidens.

De förhållanden som beskrivits motiverar att det inrättas en avancerad utbildning i processledning av – och förståelse för – komplexa samhällsbyggnadsprojekt. Som nämnt saknas en sådan utbildning i dag i Sverige och utbildningsbehovet som här efterfrågas ryms inte i grundutbildningarnas masternivå. Att foga in detta i grundutbildningar, skulle heller inte vara resurseffektivt, eftersom det rör sig om en spetsutbildning för de nyckelpersoner som innehar en processledningsroll för mer komplicerade projekt. Det behövs vidare ett antal års yrkeserfarenhet för att tillgodogöra sig den utbildning som här avses.

Förutom den kompetenshöjning i sak som utbildning ska bidra med, är avsikten att erbjuda en arena där processens aktörer kan mötas och få verktyg för att effektivare samarbeta i sina yrkesroller och uppdrag.

Grundläggande syfte med utbildningen är sammanfattningsvis att ge deltagarna bättre förutsättningar för effektiv projektledning och framdrift av komplexa och prioriterade samhällsbyggnadsprojekt. En spetsutbildning för effektiv projektledning ökar effektiviteten.

Utbildningens upplägg och genomförande

Utbildningen ska vara projektbaserad och dessutom behöver varje årskull bestå av deltagare från kommuner, statliga aktörer och byggaktörer. Detta i syfte att stimulera diskussion och kunskapsutbyte – utanför de begränsningar som ges av att agera i sin vanliga yrkesroll.

Eftersom utbildningen ska utveckla förmågan att identifiera samband och målkonflikter mellan olika sakområden samt ge verktyg för att lösa ut dessa, är en viktig del i utbildningen att kombinera teori med praktik. I undervisningen ska ges konkreta exempel på problemlösning och exempel på effektivt arbetssätt.

Lämplig omfattning, sett till ämnets komplexitet, är 60 hp (100%). Studiernas schemalagda moment bör samlas till fem koncentrerade kursperioder, om sammanlagt tio veckor, som fördelas över två terminer. Däremellan bedrivs självstudier (egen disposition av tid), som kan kombineras med fortsatt yrkesarbete. Examination sker efter varje kursperiod. Slutexamination sker efter genomgångna heltidsstudier.

”

En spetsutbildning för
effektiv projektledning
ökar effektiviteten.

”

Behörighetskrav ska vara masterexamen Arkitektur, Samhällsplanering/Samhällsbyggnad, Fysisk planering, Lantmäteri, Juridik eller för utbildningen annan relevant masterutbildning. Dessutom menar vi att det är angeläget att krav ställs på flerårig relevant yrkeserfarenhet. Vid antagningen till utbildningen ska göras en individuell prövning av sökandes lämplighet för rollen som projektledare samhällsbyggnad.

Årskursen delas in i lämpligt sammansatta team med skilda professioner och erfarenheter. Varje team genomför granskning och utvärdering av ett aktuellt och komplext samhällsbyggnadsprojekt vad gäller plan- och tillståndsprocessen och plangenomförandet. Analysen ska omfatta momenten initiering, planstart, samråd, granskning och antagande - detta inbegripet parallell hantering enligt miljöbalken. I detta ligger att utvärdera omfattningen och relevansen i utredningsinsatser och samspelet mellan berörda aktörer. Därutöver analyseras innehåll i tillhörande genomförandeavtal. Således kommer hela lagsystemet för samhällsbyggnad att tillämpas.

Kursperioderna är enligt följande:

- Kursperiod 1 – Samhällsbyggandets ABC
- Kursperiod 2 – Planarbete och plangenomförande
- Kursperiod 3 – Effektiv och rättssäker process
- Kursperiod 4 – Genomförbarhet och marknadsförutsättningar
- Kursperiod 5 – Projektavslutning inklusive studieresa och examination

Utbildningens innehåll

Utbildningen inleds med kursperioden *Samhällsbyggandets ABC* som omfattar blocken "Systemförståelse", "Projektledare i komplexa projekt/stadsutveckling" och "Arbete inom politiskt styrda organisationer". Här ges orientering i frågor om samhällsbyggandets aktörer, en översikt av inblandade parter roller och mål: planmyndighet, myndigheter med ansvar för infrastruktur, kommunalteknik och service, fastighetsägare, byggherre, konsulter, entreprenör. Dessutom ges fördjupning vad gäller lagsystemet för samhällsbyggande och fördjupning i planbestämmelsers effekter. I kursperioden behandlas effektiva arbetsprocesser - vilket inkluderar att driva/leda projekt (inklusive tidplaner och budget), mötes- och förhandlingsteknik samt arbete inom politiskt styrda organisationer.

Perioden *Planarbete och plangenomförande* innehåller först blocket "Planarbetets organisation", som tar upp rollfördelning inom kommunen, ansvarsfördelning byggaktör och myndighet, kommunens beställarkompetens, planeringstrappan - en metodik för att planera planeringen. Utöver detta ingår blocken "Genomförbarhet och Genomförandeavtal", "Kommunalteknik och kommunalekonomi", "Byggekonomi och olika projektkalkyler", "Bygglov och miljötillstånd" och "Verktyg" (digitalisering, AI-modeller m.m.).

Den tredje kursperioden, *Effektiv och rättssäker process*, innehåller blocken "Statens roll och ansvar", "Utredningar och undersökning av betydande miljöpåverkan", "Tillståndskrav enligt miljöbalken", "Förvaltningsjuridik", "Ingripandegrunder och lokaliseringsprövning" och "Effektivt samarbete mellan expertkompetenser".

I perioden *Genomförbarhet och marknadsförutsättningar* finns blocken "Marknads- perspektiv", "Politiskt perspektiv", "Planeringsstrategier", "Ettappvis utbyggnad och konjunkturreffekter" och "Projektkalkyler (exploateringsåtaganden och upplåtelseformer)".

Utbildningen avslutas med en studieresa i syfte att genomföra jämförande analys av annat planerings- och tillståndssystem inom EU. Examinationen består i slutredovisning och rapportskrivande om hur effektivitet och beslutsrämsighet nåtts i aktuellt granskat projekt, samt en analys och diskussion kring förbättringar av arbetssätt, metoder och – om möjligt – lämpliga reformförslag av gällande lagsystem.

” **Utbildningen är en nödvändig injektion av sådan kunskap som i normalfallet tar bortåt 20 år för en handläggare att skaffa sig.** ”

SAMHÄLLSBYGGNADSDIREKTÖR

Nyttor med utbildningen

På ett individuellt plan kommer utbildningen ge handläggaren ökad förmåga att hantera komplexa samhällsbyggnadsprojekt. Efter genomförd utbildning ska det inte råda osäkerhet om vad som styr den egna rollen som ledare av plan- och tillståndprocesser – och vad som krävs i fråga om kompetens och förmåga.

Bygg i tid menar att en spetsutbildning som ger mer kompetenta projektledare inom samhällsbyggandet ger förutsättningar för bättre samordning mellan stat, kommun och byggaktörer. Med ökad förståelse för andra aktörers incitament och begränsningar ökar möjligheten till väl förankrade kompromisser i projekten. Större överblick och ökad förmåga att navigera i planeringens landskap ger bättre möjligheter till att finna lösningar i komplexa situationer – onödiga stopp kan undvikas.

Nytan av den föreslagna utbildningen kan sammanfattas på följande sätt:

- Mer kompetenta projektledare inom komplext samhällsbyggande
- Bättre förståelse mellan samhällsbyggandets parter
- Bidrar till effektivare beslutsprocesser och kortare ledtider
- Bättre förutsättningar för tillväxt och utveckling

Förväntan på utbildningen är att relativt omgående få ut mer kompetenta projektledare för det komplexa samhällsbyggandets plan- och tillståndprocesser.

Material vi refererar till

1. Samhällseffekter av långa ledtider i plan- och byggprocessen. Evidens, juni 2022.
<https://www.initiativetbyggitid.se/publicerat>
2. Reformagenda: 16 förslag för kortare ledtider i plan- och byggprocesser. Initiativet Bygg i tid, November 2022. <https://initiativetbyggitid.se/publicerat>
3. Nationellt Ledtidsindex – Kommuner med effektiva plan- och bygglovsprocesser. Arkwright, augusti 2023, för Bygg i tid, Byggföretagen och Fastighetsägarna.
<https://initiativetbyggitid.se/publicerat>
4. Produktivitetskommissionens delbetänkande, Goda möjligheter till ökat välbefinnande, SOU 2024:29
5. Planprocessutredningens betänkande, Bättre samarbete mellan stat och kommun – vid planering för byggande, SOU 2015:109

GESTALTNING • LOKALKLIMAT • LJUSFÖRHÅLLANDEN • GATUBYGGNAD • VÅNINGSAANTAL • MILJÖBEDÖMNING • EXPLOATERINGSAVTAL • PARKERINGSBEHOV • STÖRNINGSSKYDD • MILJÖKVALITETSNORMER • BARNKONVENTIONEN • BULLERUTREDNING • KULTURMILJÖ • BRANDVATTEN • INLÖSEN • GEOTEKNIK • BIOTOPSKYDD • MARKMILJÖUNDERSÖKNING • ELFÖRSÖRJNING • FÖRGÅRDSMARK • HANDELSUTREDNING • TRAFIKUTREDNING • VA-FÖRSÖRJNING • ARTSKYDD • RIKSINTRESSEN • GEMENSAMHETSANLÄGGNINGAR • FORNLÄMNINGAR • MARKÖVERFÖRINGAR • DAGVATTEN • PARKER • STRANDSKYDD • AVFALLSHANtering • FJÄRRVÄRME • CYKELSTRÅK • LANDSKAPSBILD • RISKHANtering • MOBILITETSHUS • FÖRSKOLA • VIBRATIONsutredning • LUFTKVALITET PM10 • BIOLOGISK MÅNGFALD • GRÖNYTEFAKTOR • NATURVÄRDEsinventering • STADSBILD • MARKRESERVAT • HUVUDMANNASKAP • MARKINTRÅNG • ÖVERSVÄMNINGSRISK • BRANDUTRYMNING • INFILTRATION • TILLGÄNGLIGHET • EXPLOATERINGSGRAD • MARKHÖJDER • KLIMATBELASTNING • ENERGIFÖRSÖRJNING • SKYDDSRUM • ETAPPINDELNING • LEDNINGSSAMORDNING • GENOMFÖRANDETID • STÖRNINGSSKYDD • RAS OCH SKRED • VERKSAMHETSbuller • SULFIDBERG • SOCIAL KONSEKVENsanALYS • EKOLOGISKA sambAND • DRIFT- OCH UNDERHÅLL • MARKAVVATTNINGSFÖRETAG • DIKESFÖRETAG • VATTENVERKSAMHET • MASSBALANS • SKYDDSZONER SPÅR- OCH VÄGOMRÅDEN • MILJÖKONSEKVENSBEDÖMNING • HYDROLOGI • NATURRESERVAT • TRYCKBANK • MILJÖFÖRORENINGAR • SANERING • MILJÖBARRIÄR • STÖDMUR • PÅLNING • SKYDDSZONER TILL TUNNLAR • ANMÄLNINGSPLIKTIGA ÅTGÄRDER • FÅGELINVENTERING • FLADDERMUSINVENTERING • DAGSLJUS • SOLSTUDIE • ANTIKVARISKT UTLÅTANDE • EROSION • KOMMERSIELL SERVICE • FARLIGT GODS • OLYCKSRISK • HUSHÅLLNING • SAMHÄLLSSERVICE • OMGIVNINGSPÅVERKAN • HYDROMORFOLOGISKA • KVALITETSFAKTORER • GESTALTNING • LOKALKLIMAT • LJUSFÖRHÅLLANDEN • GATUBYGGNAD • VÅNINGSAANTAL • MILJÖBEDÖMNING • EXPLOATERINGSAVTAL • PARKERINGSBEHOV • STÖRNINGSSKYDD • MILJÖKVALITETSNORMER • BARNKONVENTIONEN • BULLERUTREDNING • KULTURMILJÖ • BRANDVATTEN • INLÖSEN • GEOTEKNIK • BIOTOPSKYDD • MARKMILJÖUNDERSÖKNING • ELFÖRSÖRJNING • FÖRGÅRDSMARK • HANDELSUTREDNING • TRAFIKUTREDNING • VA-FÖRSÖRJNING • ARTSKYDD • RIKSINTRESSEN • GEMENSAMHETSANLÄGGNINGAR • FORNLÄMNINGAR • MARKÖVERFÖRINGAR • DAGVATTEN • PARKER • STRANDSKYDD • AVFALLSHANtering • FJÄRRVÄRME • CYKELSTRÅK • LANDSKAPSBILD • RISKHANtering • MOBILITETSHUS • FÖRSKOLA • VIBRATIONsutredning • LUFTKVALITET PM10 • BIOLOGISK MÅNGFALD • GRÖNYTEFAKTOR • NATURVÄRDEsinventering • STADSBILD • MARKRESERVAT • HUVUDMANNASKAP • MARKINTRÅNG • ÖVERSVÄMNINGSRISK • SOLSTUDIE • INFILTRATION • TILLGÄNGLIGHET • EXPLOATERINGSGRAD • MARKHÖJDER • KLIMATBELASTNING • ENERGIFÖRSÖRJNING • SKYDDSRUM • ETAPPINDELNING • LEDNINGSSAMORDNING • GENOMFÖRANDETID • STÖRNINGSSKYDD • RAS OCH SKRED • VERKSAMHETSbuller • SULFIDBERG • SOCIAL KONSEKVENsanALYS • EKOLOGISKA sambAND • DRIFT- OCH UNDERHÅLL • MARKAVVATTNINGSFÖRETAG • DIKESFÖRETAG • VATTENVERKSAMHET • MASSBALANS OCH VÄGOMRÅDEN • MILJÖKONSEKVENSBEDÖMNING • HYDROLOGI • NATURRESERVAT • TRYCKBANK • MILJÖFÖRORENINGAR • SANERING • MILJÖBARRIÄR • STÖDMUR • PÅLNING • SKYDDSZONER TILL TUNNLAR • ANMÄLNINGSPLIKTIGA ÅTGÄRDER • FÅGELINVENTERING • FLADDERMUSINVENTERING • DAGSLJUS • SOLSTUDIE • ANTIKVARISKT UTLÅTANDE • EROSION • KOMMERSIELL SERVICE • FARLIGT GODS • OLYCKSRISK • HUSHÅLLNING • SAMHÄLLSSERVICE • OMGIVNINGSPÅVERKAN • SOLSTUDIE • PARKER

Initiativet
Bygg **tid**

www.initiativetbyggittid.se